

EEN GERUCHTMAKENDE UITLATING

Er is binnenskamers enig rumoer ontstaan en verontwaardiging geuit naar aanleiding van de verslagen van een rechtzaak, waarbij een collega was betrokken. Deze had, volgens de betreffende berichtgeving, een meisje van 9 jaar, dat na een extractie per ongeluk zijn witte jas had bevlekt, hardhandig van zijn ontstemming doen blijken en tevens de moeder daarover onheus bejegend. Ondanks zijn ontkenning van de mishandeling tegenover de politie sprak niettemin de politierechter het schuldig uit onder oplegging van een geldboete.

Tot zover zou niemand aanstoot hebben genomen aan het verslag van de rechtzitting, ware het niet dat de politierechter bij het bepalen van de strafmaat de hoogte van de op te leggen geldboete in het openbaar had bepaald, „gelet op de tarieven van deze lieden”, waarmee hij kennelijk doelde op tandartsen in het algemeen en het honorariumniveau in het bijzonder.

De ietwat denigrerende opmerking, die blijkens de aanhalingstekens in de verslagen letterlijk uit de mond van de politierechter was opgetekend, wekte niet uitsluitend in collegiale kring opzien; een der dagbladen nam de motivering zelfs in de kop over, waaruit blijkt dat men niet speciaal tandarts behoeft te zijn om het als een opvallend staal van publieke rechtsoverweging te beschouwen, waartoe een magistraat zich zoal kan laten verleiden.

Wij mogen beginnen met te betreuren dat de betrokken collega niet ter zitting aanwezig was om, waar nodig, spijt te betuigen over het gebeurde en voor het overige *zijn* lezing van het geval naar voren te brengen ter wille van een juiste beoordeling van de toedracht. Doordat hij verstek had laten gaan konden officier en rechter geen kennis nemen van zijn versie, die wellicht tot een minder sterke kwalificatie van het gebeurde had kunnen leiden. Ook de aanwezigheid van een raadsman in zijn plaats had daartoe kunnen bijdragen.

Aldus geraakte de betrokken collega, voor wiens handeling niets ter verklaring of verzachting kon worden aangevoerd, in een wel zeer ongunstige positie en ontvingen officier en rechter geen enkel correctief op hun aan de hand van de stukken gevormde oordeel. Maar buitendien zouden zij zich ten overstaan van de verdachte (of zijn raadsman) allicht gematigder hebben uitgelaten dan bij diens afwezigheid het geval is geweest. Dit heeft er zelfs toe geleid dat de politierechter bij zijn vonnis over diens hoofd heen ook de collectiviteit heeft betrokken waartoe de betrokkene behoort. Het kan zijn dat de rechter in dit „luchtledig” min of meer hardop heeft gedacht en buiten de waard gerekend in casu de verslaggevers, die uiteraard graag op kopij uit zijn, die tot de krantenlezer spreekt. Maar na al hetgeen ons omtrent de gewraakte en inderdaad weinig gelukkige uitspraak ter kennis is gekomen, menen wij de incidentele overweging tot zijn juiste proportie terug te brengen door de veronderstelling dat deze met minder nadruk is naar voren gebracht dan zij in gedrukte vorm via de pers

heeft verkregen. Men kan niettemin overtuigd zijn dat wanneer het de vertegenwoordiger van een ander vrij beroep had betroffen, b.v. een advocaat of chirurg, een dusdanig insinuerende toevoeging wèl achterwege zou zijn gebleven.

Hoe het zij, de tandartsen zitten voor de zoveelste maal weer eens met de gebakken peren. Immers het gezag van het ambt en de plaats waar deze opvallende uiting werd gedaan, zal door menige krantlezer worden opgevat als een soort officiële erkenning van wat hij geredelijk als juist zal willen aanvaarden. Veeleer nog zal hij er een bevestiging in zien van de gangbare opvatting dat tandheelkundige hulp onevenredig wordt gehonoreerd.

Opnieuw doet zich de vraag voor: vanwaar deze welhaast algemene en wederom geactiveerde overtuiging, de tandheelkunst betreffende, die andere vrije beroepen blijkbaar ongemoeid laat als het de vergoeding voor hun specifieke diensten betreft. Ons beroep heeft van oudsher de reputatie een winstgevend bestaan op te leveren. De verklaring voor deze aprioristische collectieve mening schuilt voor een goed deel in een verwaarlozing van de tijdsfactor, hetgeen de weg vrij maakt voor de veronderstelling van een ongelimiteerde „productie“. Deze misvatting wordt uiteraard in de hand gewerkt door de aanblik van overvolle wachtkamers, bijgevolg korte zittingen, waarbij spreekuren uitdijen tot spreekmorgens en -middagen en de praktijkbeoefening wel een op de buitenstaander massale indruk moet maken, waarbij de factor tijd van ondergeschikte betekenis is. Voor het overige wordt het gezien als de uitdrukking van het algemeen erkende tekort aan tandartsen, hetwelk ook alleen maar geacht wordt tot profijt te strekken van de praktiserenden.

Daarbij dringt uiteraard niet tot de oppervlakkige beoordelaar door dat de tandarts – om een vergelijking te trekken – in een belangrijk opzicht in het nadeel is bij de medische specialist. Deze beschikt doorgaans voor zijn operatieve werkzaamheid over een lokaliteit en moderne uitrusting, welke door het ziekenhuis, waarin deze aanwezig zijn, wordt geëxploiteerd en welker gebruik de patiënt afzonderlijk in rekening wordt gebracht, los van de declaratie van de behandelende arts. De buitenstaander realiseert zich niet dat in de „tarieven“ van de tandarts belangrijke onkostenposten zijn verwerkt, die in veel gevallen aanmerkelijk meer dan de helft van de vordering uitmaken, voorgeschoten uitgaven a.h.w., die bij mogelijke geschillen over de prestatie of wanbetaling de vorm van een rechtstreekse verliespost aannemen.

In tegenstelling tot de medische specialist, die in de door hem aan te wenden geneesmiddelen de patiënt zelf laat voorzien, moet de tandarts alle door hem toegepaste medicamenten en gebruiksmaterialen zelf bekostigen.

Omtrent al deze bedrijfskosten en -risico's breekt de buitenstaander zich zomin het hoofd als omtrent de kapitaalsinvestering voor een moderne praktijkinstallatie en de daarmee verband houdende financiële verplichtingen, die de zich vestigende tandarts heeft te aanvaarden als hem de middelen daartoe ontbreken, hetgeen tegenwoordig vrijwel de regel is. Ook verwaarloost hij de gebeurlijkheid van ziekte, met als materiële begeleiding dat de inkomensbron tezelfdertijd ophoudt te vloeien, maar de „bedrijfs“onkostenkraan zich niet

laat dichtdraaien. Dat bij langere duur niet zelden een catastrofe dreigt, is een interne aangelegenheid waarvan gemeenlijk weinig naar buiten doordringt.

Natuurlijk kan men zich tegen al dergelijke gebeurlijkheden door verzekering materieel dekken, maar wie alle risico's financieel wil elimineren, naast de periodieke nakoming van zijn verplichtingen uit anderen hoofde, komt met de gewraakte „tarieven” niet spoedig aan zichzelf toe.

Het kan niet worden ontkend dat de tandartsen zelf hebben bijgedragen tot instandhouding van de mythe, waarop de politierechter heeft gezinspeeld. Er is in officiële publicaties een pleidooi gehouden ten gunste van de zelfstandige uitoefening der praktijk als het ware symbool van het vrije beroep, zijnde dit de enige natuurlijke vorm waarin de relatie patiënt-tandarts tot volle recht kan komen. Dit heeft onbedoeld ertoe bijgedragen om deze voorkeur te zien in het licht van de meerdere financiële aantrekkelijkheid van de particuliere praktijk.

Dit laatste wordt mede bevorderd door het inzicht dat velen menen te hebben verkregen in de bruto-revenuen van de sociale werkzaamheid, waarbij ook al weer met de tarra, die in de ziekenfondspraktijk weinig minder belooft, geen rekening wordt gehouden.

Uit hoofde van haar wezen leidt de uitoefening van een vrij beroep tot een zichtbaar hogere levensstandaard dan die van vergelijkbare ambtelijke functionarissen en de tandheelkunst maakt hierop geen uitzondering. De daarbij somtijds niet te ontkennen struggle for higher (dental) life kan dan naar buiten de indruk vestigen van een welstand, waarbij schijn en wezen elkaar niet steeds dekken. Ook financieel beleid is niet het vanzelfsprekend bezit van de beoefenaars van een vrij beroep, zelfs daar niet waar het van nature zou mogen worden aangenomen, ja voorondersteld. Verslagen van rechtszittingen brengen dit gemis steeds weer ter publieke kennis. Van tandartsen te verwachten dat zij zich als regel wel niet zullen bewegen buiten de financiële grenzen, voor hen individueel gesteld, zou van naïeveteit getuigen tegenover deze, sinds overoude tijden voorkomende menselijke eigenschap. Het grote publiek is echter maar al te zeer geneigd om zich aan de schijn te vergapen en dan vooral te generaliseren. Aan die schijn zullen de beheerders van de „toeleveringsbedrijven”, die met de voor hen niet verhulde werkelijkheid, de praktijk der tandheelkunst betreffende, geconfronteerd worden, wel niet ten offer vallen. Als dubieuze debiteuren paraisseren de namen van deze – karakterologisch gesproken – slachtoffers van het gemis aan secundaire functie, in de registers van hun opdrachtgevers en clientèle.

Ten slotte is er dan nog het persoonlijke element in de gewraakte „tarieven”. Niet iedere practicus beschikt – sociaal gesproken – over de moed „hoge” declaraties te doen uitgaan. Er zijn er die zich bij het vaststellen van het hun toekomende, maar al te geredelijk verdiepen in de persoonlijke omstandigheden van hun patiënten, vanwege de voor hen onoverkomelijke neiging om er meer rekening mee te houden dan in hun eigen belang geboden is. Dezulken zijn niet voorbestemd om „rijk” te worden, eerder zullen zij roofofbouw plegen op hun gezondheid en levensduur, waarvoor niemand respect of bewondering heeft en

met welke zelfverloochening weinig eer wordt ingelegd. Maar zij kunnen nu eenmaal niet anders en worden dientengevolge overlopen.

De tandheelkunst heeft met de andere vrije beroepen gemeen dat het algemene oordeel over het financiële perspectief zijn voedingsbodem zoekt in de glans der uiterlijk meest geslaagde vertegenwoordigers. Wie tot die hoogte niet kan opklimmen of er geen aandrang toe gevoelt, wordt niet tot de norm gerekend doch eerder beschouwd als iemand die de aanwezig geachte kansen ongebruikt heeft gelaten.

Schrijver dezer regelen heeft niet de illusie met vorenstaande overpeinzing iets te hebben bijgedragen tot een meer reëel oordeel omtrent de materiële grondslag van de tandheelkundige praktijk, i.c. „de tarieven van deze lieden”. Moge de politierechter hem de poging daartoe ten goede houden! B.

DE RAPPORTEN VAN DE GEZONDHEIDSRAAD

Het publiceren van een uitvoerig verslag van de rapporten van de Gezondheidsraad inzake de tandheelkundige voorziening (in het decembernummer) is voor de redactie van het „Tandartsenblad” aanleiding geweest om aan haar ontstemming over de gehele gang van zaken lucht te geven. Haar grieven gelden zowel de publicatie onzerzijds als de wijze waarop de betreffende rapporten tot stand zijn gekomen.

In de eerste plaats werd zij blijkbaar onaangenaam verrast door het openbaar maken van de inhoud, drie weken nadat de Maatschappij de rapporten van de minister van sociale zaken en volksgezondheid had ontvangen en – naar wordt toegevoegd – het hoofdbestuur er nog niet voldoende studie van had kunnen maken om er zich een voor publicatie bestemde, gefundeerde mening over te vormen.

Voorts wordt ons verweten dat in de korte redactionele inleiding niet duidelijk naar voren was gebracht dat de inhoud der rapporten geen afspiegeling is van het standpunt der Maatschappij. Het weglaten van dit accent wordt als onoorbaar gekwalificeerd omdat daardoor bij oningewijden de indruk van het tegenover gestelde zou kunnen worden gevestigd.

Ten aanzien van de gewraakte publicatie moge worden opgemerkt dat uit 's ministers antwoord op de vragen van Mr. van Doorn bleek dat de bewindsman rekening wenste te houden met de zienswijze van de commissieleden inzake een eventuele toezending van de rapporten aan de beroepsorganisatie. Er is alle reden om aan te nemen dat zij daartegen geen bezwaar hebben gemaakt, het zelfs wellicht op prijs gesteld. In elk geval is kort na 's ministers antwoord de toezending geschied.

Hiermede waren in feite de rapporten openbaar geworden; immers de Maatschappij verkreeg met de ontvangst de vrije beschikking over de inhoud, waarmee zij naar welgevallen kon handelen. Tevoren was reeds lang gebleken dat in tandartsenkringen de (onbekende) inhoud met veel nieuwgierigheid was om-

geven, als wij het zo mogen uitdrukken. Op de te Maastricht gehouden Mijvergadering werd hiervan op ondubbelzinnige wijze blijk gegeven en hoopte men – weliswaar tevergeefs – van de hoofdbestuurstafel iets naders omtrent de stand van zaken te vernemen.

Toen dan ook de Maatschappij in het bezit was gekomen van de met spanning tegemoet geziene dokumenten, achtte de redactie van ons Tijdschrift het haar plicht de inhoud zo spoedig mogelijk ter kennis te brengen van de lezers, in de stellige verwachting dat de Maatschappij zulks ook zou doen ter informatie van haar leden.

Tot onze niet geringe verbazing blijkt uit de onderhavige kritiek van het Tandartsenblad, dat het hoofdbestuur zich eerst een gefundeerde mening wil vormen alvorens deze, los van de rapporten, wereldkundig te maken.

Het wil ons voorkomen dat de inhoud der rapporten en het oordeel van het Hoofdbestuur erover twee afzonderlijke zaken zijn, waarbij publicatie van het eerste niet gebonden behoeft te zijn aan die van de zienswijze van genoemd college. Met het oog op de belangstelling, die reeds lang naar de (toekomstige) inhoud der rapporten uitging, mocht openbaarmaking prioriteit genieten boven de daaruit voortspruitende reacties. Op kennisneming van de eerste – en wel zodra zulks mogelijk zou blijken – konden de tandartsen een moreel recht laten gelden aangezien het hier ontegenzeggelijk een algemeen tandheelkundig belang betreft.

Ons wordt verweten dat bij de publicatie niet in de inleidende toelichting is onderstreept dat de rapporten zonder de medewerking van de Maatschappij tot stand zijn gekomen. Wij hebben gemeend na de mededeling in het novembernummer, betreffende de vragen van Mr. van Doorn aan de minister, dat zulks van voldoende bekendheid was. Ware de Mij in de samenstelling der rapporten betrokken geweest, dan zou de vraagstelling immers geen zin hebben gehad. Afgezien daarvan hebben wij, na lezing der rapporten, niet de overtuiging dat de Maatschappij, zelfs indien onze korte introductie tot misvatting aanleiding zou geven, daardoor geblameerd zou zijn geworden.

De Redactie van het Tandartsenblad heeft voorts haar bevreemding uitgesproken over de gang van zaken met betrekking tot de totstandkoming der rapporten buiten de Maatschappij om en over het feit dat de Regering blijkbaar op voorlichting door de beroepsorganisatie geen prijs heeft gesteld en deze – naar gesteld wordt – opzettelijk heeft gepasseerd. Naar ons bij informatie is medegedeeld vond deze situatie zijn oorsprong in de gestie van de voormalige ministeriële Commissie Tandheelkundige Voorzieningen die in april 1950 werd geïnstalleerd, maar in haar vijfjarig bestaan tot geen enkel positief resultaat is kunnen komen. Als reden voor de opheffing vermeldt de minister in zijn memorie van antwoord van 21 april 1956 betreffende het wetsontwerp tot verlening van de bevoegdheid van tandheelkundige, dat deze „moet worden gezocht in de omstandigheid dat de tegenstellingen in de commissie op de duur zo groot bleken, dat van haar geen vruchtbare arbeid meer kon worden verwacht.”

Hoe het zij, naar buiten is wel gebleken dat de werkzaamheid van de vertegenwoordigers der Maatschappij in hoofdzaak afwijzend is geweest tegenover bepaalde denkbeelden, maar dat hunnerzijds ter compensatie geen enkel positief voorstel is aan de hand gedaan. Een door een sub-commissie opgesteld rapport betreffende schooltandverzorging werd op formele gronden terug gehouden. Had de Redactie de moeite genomen zich intern te bevoegder plaatse ervan op de hoogte te stellen hoe alles zich heeft toegedragen, licht dat haar bevreemding minder groot was geweest over het feit, dat voor de aan de Gezondheidsraad gevraagde adviezen, personen werden uitgenodigd in de betreffende commissies, die onbevungen stonden tegenover de betreffende vraagstukken, leiding en standpunten van de beroepsorganisatie.

Wij hebben, conform de raad van de Redactie, de uit de World Medical Journal overgenomen beschouwing inzake „de dokter en de politiek” met aandacht gelezen. Wanneer daarin echter wordt vastgesteld dat iets slechts tot stand kan worden gebracht door de professie in haar geheel en door daadwerkelijke steun aan een programma, dat volledig begrip vindt bij en medewerking heeft van het publiek, dan is onze beroepsorganisatie al weinig gelukkig voor de dag gekomen. Van een *programma* in de onderhavige aangelegenheden is niets naar buiten gebleken; zij heeft, gelijk reeds gezegd, zich ertoe bepaald concrete voorstellen af te wijzen, zonder daarvoor in ruil iets positiefs aan te bieden. Of zij daarbij begrip, laat staan volledig begrip bij het publiek heeft gevonden, is aan meer dan gerechte twijfel onderhevig.

Wanneer verderop in het stuk het abandonneren van „heilige huisjes” tot voorwaarde wordt gesteld om de leiding te behouden, dan kan niet worden ontkend dat de Maatschappij er ook zo enige à tort et à travers voor afbraak tracht te behoeden. Indien de professie – zo staat er tenslotte – faalt door in gebreke te blijven, o.a. door onverstandig beroepsisolationisme, dan zal zij ieder lot dat haar treft, terecht verdienen.

Het wil ons mèt de Redactie van het Tandartsenblad voorkomen, dat in deze beschouwing van de World Medical Association zo het een en ander te berde is gebracht dat ook op de tandheelkunde van toepassing is. B.

TANDHEELKUNDE – TANDHEELKUNST

In het decembern timer van het „Tandartsenblad” komt een beschouwing voor onder de titel: „Geneeskunde – Geneeskunst”, waarin (hetgeen ook min of meer in de lijn ligt) de daarin ontwikkelde gedachten meer in het bijzonder op de tandheelkunde worden betrokken.

Geheel afgezien van het opgebouwde betoog valt na lezing op dat bij het hanteren van de in de titel gestelde polariteit, geen aansluiting is gezocht bij het algemeen in acht genomen verschil in betekenis tussen de in beide woorden vervatte begrippen.

Het moet de aandachtige waarnemer steeds weer opvallen dat speciaal in onze

kring het intrinsieke verschil tussen de uitgangen *-kunde* en *-kunst* nog altijd onvoldoende tot de geesten is doorgedrongen en zo lijkt het niet overbodig noch misplaatst om, bij de genoemde publicatie aanknopend, deze hardnekkig zich handhavende verarring zo mogelijk uit de wereld te helpen.

Het betreffende artikel in het „Tandartsenblad” wordt als volgt ingeleid:

„De geneeskunde wordt ook wel geneeskunst genoemd, nimmer zal men echter van natuur- of scheikunst spreken. Met de uitdrukking „kunst” wil men waarschijnlijk te kennen geven, dat er meer bij te pas komt dan zuiver weten of denken.”

Dit laatste is in letterlijke zin volkomen juist, want – aldus het verklarend woordenboek – onder *kunde* wordt verstaan „welgeordende kennis in enig vak van wetenschap” en onder *kunst*: „verkregen vaardigheid in het een of ander.”

Hierin ligt reeds de sleutel tot het geheim waarom nimmer van natuur- en scheikunst wordt gesproken, zelfs als het over de praktische toepassing gaat. Het verschil ligt hierin dat bij de toepassing der geneeskunde geneeskunst wordt „uitgeoefend”, waaronder de wet verstaat „het verlenen van raad of bijstand als bedrijf”, hetwelk dan nader wordt omschreven als „het onderzoeken van een orgaan of een deel van het menselijk lichaam . . . zomede het als bedrijf aanraden van een middel om aan een zodanig tekort of gebrek tegemoet te komen”. De wetgever maakt een consequent doorgevoerd onderscheid ten opzichte van de wetenschap en in alle wetten wordt uitsluitend gesproken over (uitoefening der) geneeskunst.

Hetzelfde geldt ook voor de farmacie, ten opzichte waarvan de wet de uitoefening der „artsenijbereidkunst” regelt, hetgeen – altijd volgens de wet – betekent: „het bereiden en tot geneeskundig doel, afleveren van geneesmiddelen”. Het onderscheid blijkt ook duidelijk uit de definities, die wijlen Prof. VAN DER WIELEN in de Winkler Prins Encyclopaedie heeft gegeven:

„Artsenijbereidkunde, pharmacie, is de wetenschap die zich bezig houdt met de bestudering van de eigenschappen der geneesmiddelen” . . . enz. „Artsenijbereidkunst is de praktische beoefening der artsenijbereidkunde”.

Ten aanzien van de geneeskunde wordt in de encyclopaedie gezegd dat het „de wetenschap is van de gesteldheid en de werking van het menselijk lichaam, zowel in de gezonde als in zieke staat” . . . enz. Het is dus volkomen logisch dat de beroepsorganisatie der artsen zich aandient als „Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst”. Daarnaast vindt men als wetenschappelijk orgaan het „Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde”.

In de bewuste beschouwing wordt dan ten aanzien van ons eigen vak opgemerkt:

„Stellen wij nu de vraag Tandheelkunde – Tandheelkunst, dan ligt het antwoord voor de hand. Een tandarts zal zeker een meester in de „kunst” behoren te zijn, wil hij zijn beroep goed kunnen uitoefenen.”

En verderop:

„. . . de tandheelkunst wordt in de laatste decennia meer medisch gezien, niet meer zuiver technisch”.

Hetgeen in de eerstgeciteerde zin wordt betoogd zal ieder kunnen onder-

schrijven, maar het zal wel duidelijk zijn dat het tweede niet op de tandheelkunst betrekking heeft, doch voor de (wetenschap der) tandheelkunde geldt.

Typerend voor het tekort aan onderscheiding in onze kring is voorts dat in de Winkler Prins ook de schrijver voor de tandheelkundige steekwoorden het verschil niet in het oog heeft gehouden als hij stelt dat de titel van tandarts de bevoegdheid verleent tot het uitoefenen van de tandheelkunde. De wetgever van 1947 heeft het aldus geformuleerd: de hoedanigheid van tandarts geeft de bevoegdheid de tandheelkunst uit te oefenen.

Ten overvloede heeft ieder van ons, alvorens te worden toegelaten, plechtig verklaard de tandheelkunst naar beste weten en vermogen uit te oefenen.

Het kan nu wel duidelijk zijn dat bij beide begrippen het onderscheid niet uit het oog mag worden verloren. Dat zulks tot nog toe wel geschiedt heeft wellicht ook een verklaring. Onze beroepsorganisatie voert in haar vaandel de bevordering der tandheelkunde, in afwijking van de -kunst, waarover de zorg der georganiseerde artsen zich uitstrekt. Zodoende wordt er wel toe bijgedragen het verschil tussen -kunde en -kunst te vervagen. Men zou de vraag kunnen opwerpen of de weidse naamgeving wel door de doelstelling wordt gedekt. Maar dat is een aangelegenheid die hier niet ter zake doet.

De schrijver van het artikel besluit met de volgende conclusie:

„Misschien dat de eerste schuchtere stap op de weg tot de tandheelkunde door de tandheelkunst is gezet, maar daarbij is het tot op heden nog gebleven.”

In het licht van het voorgaande moet het wel de indruk wekken dat met deze uitspraak de tandheelkunst onverdiend in gebreke wordt gesteld. Het is niet haar taak de beoefening der wetenschap ter hand te nemen. Zij behoeft niet meer te doen dan de verworvenheden van de laatste zich ten nutte te maken om met het in praktijk brengen daarvan de gemeenschap te dienen. B.

ONDERWIJS

NIEUWE TANDHEELKUNDIGE OPLEIDINGEN IN ZICHT?

Naar in hoofdstedelijke dagbladen van midden-januari j.l. kon worden gelezen is bij de faculteit der geneeskunde van de gemeentelijke universiteit te Amsterdam op het ogenblik in studie de vraag, op welke wijze een bij de faculteit ondergebrachte tandheelkundige opleiding moet worden georganiseerd. Deze aangelegenheid is ter uitwerking in handen gegeven van Prof. Dr. L. B. W. JONGKEES, hoogleraar in de neus-, keel- en oorheelkunde. Dit initiatief is – zo werd eraan toegevoegd – gebaseerd op het oordeel van het ministerie van onderwijs, kunsten en wetenschappen dat naast de opleidingen te Groningen en Utrecht er aan studiegelegenheid bij nog twee andere universiteiten behoefte bestaat, waarbij gedacht zou zijn aan Amsterdam en Nijmegen.

Enkele weken daarna is verschenen het rapport van de drie jaar geleden in het leven geroepen Commissie hoger onderwijs Rotterdam, waarin deze tot de conclusie komt dat de Rotterdamse agglomeratie (de Merwesteden en het toekomstige Deltagebied inbegrepen) alleszins voor de stichting van een universiteit in aanmerking komt. Daar-